

Crna Gora
Agencija za zaštitu konkurencije
Savjet

Broj: 05-107/5
Podgorica, 22. februar 2019. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f stav 1 tačka 1 *Zakona o zaštiti konkurencije* (»Sl.list CG«, br. 44/12 i 13/18), člana 14 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći (»Sl. list Crne Gore«, br. 12/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku (»Sl. list Crne Gore«, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) odlučujući po zahtjevu Ministarstva ekonomije u postupku ocjene usklađenosti po prijavljenoj državnoj pomoći, a na osnovu Prijedloga rješenja v.d. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, dostavljenog shodno članu 22 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti konkurencije, donosi:

R J E Š E N J E

Prijavljena državna pomoć Ministarstva ekonomije po predlogu *Programa za unapređenje konkurentnosti privrede* za 2019. godinu, ocijenjena je kao usklađena sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo ekonomije je, dopisom br. 30-13/2019-1 od 25. januara 2019. godine, koji je zaveden kod Agencije za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Agencija) pod br. 05-90/1 od 31.01.2019.godine, dostavilo Agenciji Predlog Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu.

Ministarstvo ekonomije je, dopisom br. 30-13/2019-2 od 06. februara 2019. godine, koji je zaveden kod Agencije pod br. 05-07/1 od 08.02.2019.godine, dostavilo popunjen obrazac za ocjenu usklađenosti Predloga Programa za unapređenje konkurentnosti privrede, za 2019. godinu (u daljem tekstu: Program) sa Zakonom o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu: Zakon).

Nakon sastanka predstavnika Agencije sa predstavnicima Ministarstva ekonomije (davaoca državne pomoći), Ministarstvo ekonomije je putem maila od 19.02.2019. godine, koji je u Agenciji zaveden pod brojem 05-107/2 od 20.02.2019. godine, dostavilo izmjene i dopune Predloga programa.

OPIS ZAHTJEVA

Razvoj konkurentskih sposobnosti preduzeća i konkurentnost privrede u cjelini, spadaju u najvažnije elemente ukupnog razvoja ekonomije jedne države.

Konkurentnost podrazumijeva sposobnost postizanja uspjeha na tržištu u cilju porasta životnog standarda tokom dužeg vremenskog perioda. Zemlje mogu postati konkurentnije tako što će poboljšati svoja dostignuća u širokom spektru faktora koji utiču na rast produktivnosti. To se odnosi na inovacije, stvaranje povoljnijeg sistemskog ambijenta, prenošenje ili usvajanje novih tehnologija, obrazovanje, preduzetništvo, otvaranje novih preduzeća.

Konkurentnost se, dakle, može posmatrati na makro i na mikro nivou. Konkurentnost na makro-nivou je zapravo konkurentnost privrede u cjelini, dok je konkurentnost na mikro nivou, konkurentnost privrednih društava, odnosno njihova sposobnost da uspješno posluju na međunarodnom tržištu. Na konkurentnost privrednih društava, utiču brojni faktori, poput obrazovanja zaposlenih, kvaliteta proizvoda/usluge, inovacija, međusobnog povezivanja u klastera, zaštite intelektualne svojine, kulture, informacionih tehnologija, digitalizacije poslovnih i proizvodnih procesa, itd.

Potreba za konstantnim stimulisanjem i jačanjem sektora malih, srednjih i velikih preduzeća prepoznata je u više strateških dokumenata države Crne Gore kao jedan od ključnih stubova ubrzanog ekonomskog razvoja za koji je potrebno kreirati uslove i podsticaje kako bi se unaprijedila njihova konkurentna sposobnost, a time i konkurentnost privrede u cjelini.

Na osnovu prethodnog iskustva u realizaciji različitih programa podrške ovom sektoru, Ministarstvo ekonomije je sve dosadašnje programe namijenjene razvoju preduzetništva i biznis sektora, koji su u nadležnosti više Direktorata, objedinilo u jedinstveni program - **Program za unapređenje konkurentnosti privrede**, koji će se sastojati od 10 programskih linija.

1. Programska linija za unapređenje inovativnosti,
2. Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda,
3. Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije,
4. Programska linija za razvoj klastera,
5. Programska linija za podsticaj direktnih investicija,
6. Programska linija za razvoj zanatstva,
7. Programska linija za pružanje mentoring usluga,
8. Programska linija za razvoj preduzetništva,
9. Uredba o biznis zonama i
10. Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga

1. Programska linija za unapređenje inovativnosti

Inovacije predstavljaju osnovni pokretač razvoja preduzeća, nacionalne privrede i društva u cjelini. One imaju ključnu ulogu u razvoju ekonomije bazirane na znanju. Inoviranje podrazumijeva efikasnu primjenu novih ideja za unapređenje poslovanja, u skladu sa potrebama kupaca i promjenama na tržištu.

Cilj Programske linije za unapređenje inovativnosti je jačanje poslovnih performansi mikro, malih i srednjih preduzeća kroz sufinansiranje korišćenja konsultantskih usluga u realizaciji inovativnih aktivnosti.

Specifični ciljevi se odnose na:

- Jačanje inovativnih potencijala u MSP;
- Modernizaciju poslovanja;
- Unapređenje svijesti o značaju korišćenja konsultantskih usluga od strane MSP i izgradnji veza između MSP i pružaoca konsultantskih usluga;
- Povećanje produktivnosti i konkurentnosti MSP;
- Povećanje internacionalizacije MSP.

Korisnici

Pravo učešća u okviru programske linije za unapređenje inovativnost imaju preduzetnici, mala i srednja preduzeća registrovana u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 06/02), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/2010, 34/2011 i 16/14) i Zakonom o računovodstvu („Sl. list Crne Gore“, br. 52/16), registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata koja:

- Posluju 100 % u privatnom vlasništvu;

- Imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Dostave zvanične finansijske izvještaje za prethodnu godinu poslovanja (2018. godinu) u kojima nije iskazan neto gubitak;
- Redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Da za iste aktivnosti nijesu koristili sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta.

Opravdani troškovi

Opravdani troškovi su troškovi konsultantskih usluga koje pružaju spoljni konsultanti i koji su stvarno nastali od strane preduzeća pod uslovom da su nastali tokom realizacije inovativne aktivnosti, da su navedeni u ponudi spoljnog konsultanta (Obrazac 3), da su mjerljivi i da se evidentiraju prema važećim računovodstvenim standardima i da su razumni u skladu sa zahtjevima finansijskog upravljanja, posebno u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti.

Ukupan budžet za realizaciju Programске linije za unapređenje inovativnosti iznosi 50,000.00 eura.

Intenzitet podrške

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka inovativne aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se, nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstava ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije, odobrava refundacija dijela troškova u visini do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 3,500.00 eura bez PDV-a. Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Isključeni sektori

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Mjere definisane kroz programsku liniju su u skladu sa kriterijumima iz člana 18 Pravilnika o listi pravila državne pomoći - Prilog 7a Regulatorna Komisije (EU) br. 651/2014 o proglašenju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 ("Sl.list Crne Gore", br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16).

2. Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda

Nezavidan položaj crnogorskih preduzeća na međunarodnom tržištu nameće potrebu za promjenom dosadašnjeg načina razmišljanja i definisanjem faktora unapređenja poslovanja.

S tim u vezi, cilj Programске linije za uvođenje međunarodnih standarda je da obezbijedi podršku preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima naročito iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave (Sjevernog regiona), da u što većoj mjeri povećaju svoju konkurentnost, prvenstveno kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda koji se

odnose na proizvode/usluge, sisteme menadžmenta, osoblje, ispitivanje, kontrolisanje i sertifikaciju i podršku za dobijanje akreditacije za ocjenjivanje usaglašenosti.

Specifični ciljevi programske linije su:

- Povećanje konkurentnosti privrednih subjekata i njihovih proizvoda/usluga na domaćem i međunarodnom tržištu;
- Usaglašavanje proizvoda/usluga sa međunarodnim standardima;
- Povećanje izvoza;
- Smanjivanje regionalnih razlika;
- Razvoj konsultantskih usluga.

Korisnici

Pravo učešća u okviru programske linije za uvođenje međunarodnih standarda imaju preduzetnici, mala i srednja preduzeća registrovana u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 06/02), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/2010, 34/2011 i 16/14.) i Zakonom o računovodstvu („Sl. List RCG“, br. 52/16), registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata koja:

- Posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- Imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Dostave zvanične finansijske izvještaje za prethodnu godinu poslovanja (2018. godinu) u kojima nije iskazan neto gubitak;
- Redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Da za iste aktivnosti nijesu koristili sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta

Isključeni sektori

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge toćenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Opravdani troškovi

Opravdani troškovi su: troškovi akreditacije, implementacije standarda, sertifikacije i resertifikacije i koji su stvarno realizovani od strane preduzeća pod uslovom da su nastali tokom realizacije programske linije u kalendarskoj 2019. godini, da su navedeni u ponudi/fakturi i/ili Ugovoru, da su mjerljivi i da se evidentiraju prema važećim računovodstvenim standardima i da su razumni u skladu sa zahtjevima finansijskog upravljanja, posebno u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti.

Intenzitet pomoći

Maksimalni intenzitet pomoći po ovoj programskoj liniji iznosi do 70% za mikro i mala preduzeća odnosno do 60% za srednja preduzeća, iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 5,000.00 eura bez PDV-a.

Isključeni sektori

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- Finansiranje već započetih projekata sa spoljnim konsultantima;
- Učešće na sajmovima i izložbama;
- Kupovinu i iznajmljivanje opreme, alata i materijala;
- Dizajniranje i štampanje promotivnog materijala;
- Štampanje ambalaže/pakovanja proizvoda;
- Dizajniranje web-site;
- Troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, troškove reklamiranja, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije, amortizacije, osiguranja, kursnih razlika, plaćanje zaostalih obaveza (kamata, poreza, taksu, rata za otplatu kredita i sl.), bankarske troškove, komisiona plaćanja, slične troškove koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija, bilo koji vid ličnih troškova i sl.).

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume člana 29 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. i 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16).

3. Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije

Nužne organizacione i tehnološke promjene na području proizvodnje, u cilju postizanja veće fleksibilnosti, produktivnosti i rentabilnosti crnogorskih preduzeća definiše potrebu usvajanja novih tehnologija kroz investicije u tehničko-tehnološku opremljenost.

Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije ima za cilj jačanje konkurentnosti privrednih subjekata, unaprjeđenje poslovanja, produktivnosti i profitabilnosti kroz usvajanje novih tehnologija, kako bi se omogućilo osavremenjavanje proizvodnih procesa, efikasna upotreba raspoloživih resursa, razvoj novih proizvoda i usluga, kao i otvaranje novih radnih mjesta.

Korisnici

Pravo učešća u Programskoj liniji imaju registrovana mikro, mala i srednja privredna društva i preduzetnici koji posluju najmanje 2 godine i čija je pretežna djelatnost registrovana u oblastima prerađivačke industrije, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Sl. list CG", br. 36/11) i Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Sl. list CG, br. 27/10, 34/11 i 16/14), i to:

- Proizvodnja prehrambenih proizvoda
- Proizvodnja pića (osim alkoholnih pića)
- Proizvodnja tekstila (osim sintetičkih vlakana)
- Proizvodnja odjevnih predmeta
- Proizvodnja kože i predmeta od kože
- Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim namještaja
- Proizvodnja papira i proizvoda od papira
- Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa
- Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda

- Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata
- Proizvodnja proizvoda od gume i plastike
- Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala
- Proizvodnja osnovnih metala (osim čelika)
- Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja
- Proizvodnja kompjutera, elektronskih i optičkih proizvoda
- Proizvodnja električne opreme
- Proizvodnja mašina i opreme na drugom mjestu nepomenute
- Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica
- Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava
- Proizvodnja namještaja
- Popravka i montaža mašina i opreme
- Ostale prerađivačke djelatnosti

Opravdani troškovi

Sredstva opredijeljena Programskom linijom namijenjena su za nabavku nove proizvodne mašine i/ili opreme, polovne proizvodne mašine i/ili opreme (ne starije od pet godina) i novih djelova, specijalizovanih alata za mašine ili druga kapitalna dobra koja će se iskoristiti za stavljanje u pogon neiskorišćenih mašina.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- nabavku putničkih, teretnih i komercijalnih vozila
- pokrivanje troškova koji su u vezi sa nabavkom opreme kao što su: carinski i administrativni troškovi, troškovi špedicije, skladištenja i manipulacije, montaže i instaliranja opreme, obuke i dr.
- pokrivanje troškova koji su u vezi sa odobravanjem i sprovođenjem kredita IRF, kao što su troškovi: obrade kredita, kamate, osiguranja pokretnosti, kursnih razlika i sl.
- refundaciju sredstava za već nabavljenu opremu
- zajmove i rate za otplatu kredita, kao i za reprogram kredita
- ostale troškove koji nisu u skladu sa namjenom Programske linije

Intenzitet pomoći

Maksimalni intezitet pomoći po ovoj programskoj liniji iznosi do 20% vrijednosti nabavke opreme (do 20% za mikro i mala privredna društva, a do 10% za srednja privredna društva) ne može biti manji od 5.000 eura niti veći od 20.000 eura bez PDV-a, na iznos sredstava obezbijeđenih kroz kreditni aranžman sa IRF.

Isključeni sektori

Programska linija se ne odnosi na privredne subjekte koji posluju u oblastima: primarne poljoprivredne proizvodnje; proizvodnje duvanskih proizvoda; trgovine (maloprodaja i veleprodaja); proizvodnje čelika, sintetičkih vlakana i vađenje uglja; proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnje i prodaje oružja i vojne opreme; organizovanja igara na sreću i sličnih djelatnosti; proizvodnje i prometa bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonite ili štetne po okolinu i opasne za ljudsko zdravlje ili u djelatnostima koje se domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama smatraju zabranjenim.

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume iz člana 14 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. i 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16).

4. Programska linija za razvoj klastera

U jačanju konkurentske sposobnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, bolje pozicioniranosti i vidljivosti njihovih proizvoda i usluga, kao i plasmana istih na domaćem i međunarodnom tržištu, posebnu važnost ima njihovo udruživanje u klasterne. Kroz klastersko udruživanje, preduzeća ostvaruju benefite na efikasniji način, obezbjeđujući tako sigurnu tržišnu poziciju za svoje proizvode/usluge.

Cilj Programske linije za razvoj klastera, je finansijska podrška efikasnijem funkcionisanju inovativnih klastera i njihove bolje promocije, u pravcu ostvarivanja bolje konkurentske pozicije preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća na nacionalnom i međunarodnom tržištu.

Podrška Ministarstva ekonomije biće usmjerena kroz subvencije inovativnim klasterima koji predstavljaju strukture ili organizovane grupe nezavisnih strana, namijenjene podsticanju inovacione djelatnosti promocijom, dijeljenjem objekata i razmjenom znanja i stručnosti, kao i efikasnim doprinosom prenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i saradnji među privrednim društvima i drugim organizacijama u klasteru.

Pomoć za inovativne klasterne preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća dodjeljuje se isključivo pravnom subjektu koji upravlja klasterom (organizacija klastera).

Korisnici

Pravo učešća u Programskoj liniji za razvoj klastera imaju klasteri preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća registrovani kao nevladina organizacija (NVO) ili kao privredno društvo u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama („Službeni list Republike Crne Gore", br. 27/99, 09/02, 30/02, „Službeni list Crne Gore", br. 11/07, 39/11 i 37/17), Zakonom o privrednim društvima („Službeni list Republike Crne Gore", broj 06/02, „Službeni list Crne Gore“ br. 17/07, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11) i EU pravilima o državnoj pomoći definisanim Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, a koji broje najmanje tri člana.

Pravo učešća u programskoj liniji, kao i u realizaciji projektnih aktivnosti imaju:

- novoosnovani klasteri koji broje najmanje tri člana – pravna lica koja aktivno posluju najmanje jednu godinu od dana objavljivanja Javnog poziva;
- postojeći klasteri koji posluju najmanje godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva, a koji broje najmanje tri člana – pravnih i/ili fizičkih lica;
- klaster preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća osnovan kao privredno društvo.

U slučajevima kada je klaster preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća osnovan kao privredno društvo, sljedeći kriterijumi moraju biti ispunjeni:

- da klaster ima sjedište na teritoriji Crne Gore;
- da redovno izvršava obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- da dostavi zvanične finansijski izvještaj za predhodnu godinu, u kojem nije iskazan neto gubitak;
- da ima ovlašćeno lice za zaključivanje ugovora i preuzimanje drugih pravnih radnji u ime i za račun klastera sa prebivalištem ili boravištem u Crnoj Gori, koje je odgovorno za realizaciju prava i obaveza iz Ugovora;
- da klasteru i/ili članu klastera nijesu po istom osnovu dodijeljena sredstva iz državnog budžeta i budžeta jedinice lokalne samouprave;
- da nije pokrenut postupak stečaja nad klasterom, osim reorganizacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj privrednih subjekata;
- da ovlašćeno lice nije osuđivano za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- da klaster i/ili članovi klastera nijesu u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći;

- da klaster i/ili članovi klastera nijesu u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći.

Opravdani troškovi

Sredstva Programске linije se mogu opredijeliti za:

- troškove ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu - i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje:
 - Opravdani troškovi ulaganja u nematerijalnu imovinu: dobijanje licenci i dozvola, softveri, zaštita žiga, zaštita geografskog porijekla, koncesiona prava i sl.;
 - Opravdani troškovi ulaganja u materijalnu imovinu: ulaganja u opremu i objekte (izuzev IT opreme i saobraćajnih sredstava).
- operativne troškove – i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje, pri čemu se opravdanim troškovima operativne pomoći za inovativne klastere smatraju troškovi koji se odnose na promovisanje klastera, proizvoda i usluga klastera, kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost (troškovi izrade logoa, troškovi pripreme i izrade promotivnog materijala, troškovi marketing kampanje i sl.); aktivnosti koje se odnose na edukaciju: organizacija programa obuke, radionica i konferencija kako bi se unaprijedilo znanje i vještine zaposlenih i podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja (troškovi predavača, zakup sale i opreme, prevodioca, kateringa i sl.); aktivnosti na unapređenju kvaliteta proizvoda/usluga (troškovi ispitivanja proizvoda, izrada tehničko-tehnoloških elaborata (angažovanje domaćih/međunarodnih konsultanata), troškovi dizajna pakovanja i sl.); aktivnosti na unapređenju izvoznih aktivnosti klastera kao što su: učešće na sajmovima, posjete specijalizovanim sajmovima, studentske posjete, uvezivanje sa klasterima iz inostranstva (troškovi zakupa i uređenja štanda, putni troškovi, troškovi slanja uzoraka, izrada promotivnog materijala, zakup oglasnog prostora na sajmu/web sajtu sajma ili štampanim izdanjima i sl.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- nabavku IT opreme i saobraćajnih sredstava;
- troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, carinske i uvozne dažbine, troškovi kapitalnih investicija, troškovi studiranja, troškovi kurseva stranih jezika, iznajmljivanje opreme, nabavka sirovine i repromaterijala, amortizacije, plaćanje kamata, bančnih troškova, komisiona plaćanja, plaćanje provizija, slični troškovi koji se odnose na sprovođenje Ugovora).

Intenzitet pomoći

Maskimalan intezitet pomoći po ovoj programskoj liniji iznosi do 50%, odnosno do 65% (za inovativne i klastere iz manje razvijenih opština) ukupnih opravdanih troškova, u iznosu najviše do 15.000 eura bez PDV-a.

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume iz čl. 14 i 15 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. i 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći (“Sl.list Crne Gore” br. 35/14, 02/15, 38/15, 20/16).

5. Programska linija za podsticaj direktnih investicija

Cilj Programske linije je da se stvore uslovi za povoljniji poslovni ambijent koji će, podsticanjem domaćih i stranih investicija u svim područjima Crne Gore, doprinijeti povećanju konkurentnosti i izvoznog potencijala industrije uvođenjem novih tehnologija i znanja i omogućiti otvaranje novih radnih mjesta.

Investicije u izgradnju novih ili proširivanje postojećih industrijskih kapaciteta i, dodatno, u novu tehnologiju i modernizaciju industrije doprinijeće povećanju kvaliteta i kvantiteta proizvodnje, unapređenju poslovnih performansi, diverzifikaciji proizvodnog asortimana kao novog zapošljavanja.

Ovom podrškom uređuju se uslovi i način podsticanja razvoja kroz privlačenje direktnih investicija u proizvodni sektor ili sektor usluga, kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje direktnih investicija i dinamika isplate tih sredstava, kao i druga pitanja od značaja za povećanje konkurentnosti i razvoj Crne Gore kroz priliv direktnih investicija.

Direktna investicija, u smislu ove programske linije, je ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu privrednog subjekta:

- kroz otvaranje novih ili proširenje postojećih kapaciteta ili diverzifikaciju proizvodnje koja se odnosi na nove proizvode i proizvodne procese, kojim se obezbjeđuje novo zapošljavanje, ili
- radi obnavljanja kapaciteta devastiranih usljed nastupanja više sile ili vanrednog događaja, kojim se obezbjeđuje zadržavanje postojećeg broja zaposlenih koji su u skladu sa aktom o sistematizaciji bili angažovani na devastiranim kapacitetima.

Direktnom investicijom, u ovom smislu ne smatra se sticanje udjela ili akcija u privrednom subjektu.

Definicije u skladu sa ovom programskom linijom:

- **investicioni projekat** je projekat čijom se realizacijom ostvaruje direktna investicija, koji je opisan u biznis planu koji se podnosi uz prijavu za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija ili uz zahtjev za dodjelu sredstava za podsticanje investicija, a koji obavezno sadrži detaljan opis elemenata direktne investicije, kao i elementa neophodnih za vrednovanje investicionog projekta;
- **investitor** je domaći ili strani privredni subjekat koji učestvuje u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija;
- **kapitalne investicije** su direktne investicije u vrijednosti od najmanje 10 miliona eura kojima se obezbjeđuje zapošljavanje najmanje 70 novozaposlenih lica u roku utvrđenom ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje investicija;
- **korisnik sredstava** je domaći privredni subjekat koji je investitor ili je direktno zavisen u odnosu na investitora, odnosno u njegovom većinskom vlasništvu, a sa kojim je Vlada Crne Gore zaključila ugovor o korišćenju sredstava za podsticanje investicija;
- **period realizacije investicionog projekta** je vremenski period u kojem je korisnik sredstava dužan da realizuje investicioni projekat.

Korisnici

Pravo učešća u Programu imaju mikro, mala, srednja i velika privredna društva u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni. list RCG", br. 06/02, 36/11), Zakonom o računovodstvu ("Sl. list CG", br. 52/16) i Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Sl. list CG", br. 27/10, 34/11 i 16/14).

Intenzitet pomoći

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podsticaj direktnih investicija iznosi 1.050.000.00 eura.

Visina sredstava za podsticanje investicija određuje se prema definisanim kriterijumima, u odnosu na broj novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica i broj dodijeljenih bodova u postupku vrednovanja investicionih projekata, i može iznositi:

- 1) 3.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 76 do 85 (neto povećanje zaposlenih);
- 2) 4.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 86 do 95 (neto povećanje zaposlenih);
- 3) 5.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 96 do 105 (neto povećanje zaposlenih);
- 4) 6.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 106 do 115 (neto povećanje zaposlenih);
- 5) 7.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 116 do 125 (neto povećanje zaposlenih);
- 6) 8.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 126 do 135 (neto povećanje zaposlenih);
- 7) 9.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 136 do 145 (neto povećanje zaposlenih);
- 8) 10.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 146 do 150 (neto povećanje zaposlenih).

Visina sredstava za podsticanje investicija koja mogu biti dodijeljena velikim privrednim društvima ne može biti veća od 50% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat, odnosno od 60% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za srednja privredna društva i od 70% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za mala i mikro privredna društva.

Izuzetno, za kapitalne investicije mogu se bez sprovođenja postupka bodovanja, u skladu sa uslovima i načinom dodjele, dodijeliti sredstva za podsticanje investicija u visini do 17% od ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat. Svaka pojedinačna kapitalna investicija će se posebno prijavljivati Agenciji na ocjenu usklađenosti.

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume iz Priloga 1a - Smjernice o regionalnoj državnoj pomoći za 2014-2020 (52013XC0723(03), SL C 209, 23.7.2013, str. 1-45) Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 2/15, 38/15 i 20/16).

6. Programska linija za razvoj zanatstva

Programska linija za razvoj zanatstva ima za cilj da doprinese očuvanju i razvoju zanata koji se pretežno obavljaju ručnim radom kao i koji zahtijevaju posebne zanatske vještine i umijeća, oslanjajući se na tradicionalnu kulturu, koje karakterišu prepoznatljivi proizvodi i kvalitetne usluge. Programska linija podrazumijeva dodjelu bespovratnih sredstava u svrhu nabavke opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizacije i učestvovanja na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama.

Cilj ove programske linije je promocija crnogorskih zanata kroz pružanje finansijske podrške preduzetnicima i privrednim društvima koja obavljaju zanatsku djelatnost (zanatlije), u smislu podsticanja i omogućavanja nabavke opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizacije i učestvovanja na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama.

Specifični ciljevi se odnose na:

- jačanje konkurentnosti zanata,
- povećanje broja zanatlija,
- povećanje konkurentnosti postojećih zanatlija,
- povećanje prepoznatljivosti crnogorskih proizvoda u zemlji i šire.

Korisnici

Pravo učešća u Programskoj liniji imaju zanatlije koje su registrovane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Sl. list RCG", br. 06/02, 36/11) u Centralnom registru privrednih subjekata i koje su upisane u registar zanatlija kod JU Zanatska komora, odnosno preduzetnici i privredna društva u skladu sa Zakonom o zanatstvu, kojima je pretežna djelatnost obavljanje jednostavnog ili složenog zanata, a sve u skladu sa Odlukom o utvrđivanju zanata, djelatnosti sličnih zanatu i liste jednostavnih i složenih zanata.

Prijave mogu podnijeti zanatlije koji ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju sjedište na teritoriji Crne Gore,
- da obavljaju zanatsku djelatnost,
- da su registrovani u Centralnom registru privrednih subjekata najmanje jednu godinu,
- da su registrovani kod JU Zanatska komora,
- posluju 100% u privatnom vlasništvu,
- nijesu imali gubitke u poslovanju u poslednjoj finansijskoj godini,
- redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa.

Sredstva ne mogu koristiti:

- Novoosnovana privredna društva, i
- Privredna društva u poteškoćama.

Programskom linijom nijesu obuhvaćeni preduzetnici/privredna društva/zanatlije koja se bave poljoprivredom, ribarstvom, brodogradnjom, proizvodnjom čelika, proizvodnjom koksa i rafiniranih naftnih proizvoda, proizvodnjom duvanskih proizvoda, proizvodnjom i prodajom vojne opreme ili usluga, bilo kojim aktivnostima koje se smatraju nezakonitim ili štetnim po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje, igre na sreću, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija), lijekovi u dijelu distribucije, bankarstvo i osiguranje, trgovina, građevinarstvo, trgovina valutama i hartijama od vrijednosti, nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Opravdani troškovi

Opravdani troškovi za ovu programsku liniju su ulaganja u materijalnu imovinu (nabavka opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti) i nematerijalnu (know-how, promocija zanata, učešće na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama, dizajn i štampanje promotivnog materijala).

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- Troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda i nabavku kompjuterske opreme (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije i obaveze prema trećim licima, amortizacije, plaćanje kamata i sl. bankarskih troškova, komisiona plaćanja, slični troškovi koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija i sl.),
- Troškove nabavke ugradne opreme (klima uređaji, ventilatori, alarmni sistemi i sl.), namještaja i opremanje prostora, rasvjete, kao i svjetleće, reklamne i druge table,
- Iste aktivnosti koje su već podržane od strane drugih institucija,
- Sponzorstva za učešće na radnim seminarima, konferencijama, kongresima,

- Posjete kupcima na stranim tržištima,
- Posjete sajmovima bez izlaganja.

Intenzitet pomoći

Maksimalni intenzitet pomoći po ovoj programskoj liniji iznosi 20%, odnosno 50% (štampa promotivnog materijala i učešće na međunarodnom sajmu) opravdanih troškova, u iznosu najviše do 2.000 eura odnosno do 3.000 eura bez PDV-a.

Troškovi nabavke opreme (transport, carina) kao i troškovi puta, smještaja i dnevnica vezani za učešće zanatlija na planiranom sajmu padaju na teret samog zanatlije i neće biti predmet refundiranja od strane Ministarstva ekonomije.

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume iz člana 17 i 19 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. i 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15 i 38/15).

7. Programska linija za pružanje mentoring usluga

Mentoring je sveobuhvatan i relativno dug proces podrške privrednim društvima i preduzetnicima sa ciljem podržavanja nesmetanog razvoja i smanjenja broja neuspješnih preduzeća i preduzetnika.

Mentoring predstavlja zajednički rad mentora i preduzeća/preduzetnika u cilju prevazilaženja trenutne situacije i nalaženja najpovoljnijih rješenja za buduće poslovanje. Sam proces predstavlja određeni broj sati koji stručno lice (mentor) sprovodi u direktnom kontaktu/radu sa vlasnikom preduzeća/preduzetnikom.

Mentoring čini skup sljedećih usluga:

- Dijagnostifikovanje - analiza trenutne situacije u preduzeću, odnosno kod preduzetnika;
- Pomoć u pripremi razvojnih aktivnosti/planova i njihovoj implementaciji, kako bi se dostigli što bolji poslovni rezultati;
- Savjetovanje i koordinacija aktivnosti usmjerenih na pristupanje fondovima, vladinim programima podrške razvoju biznisa, novim tehnologijama, konsultantskim uslugama, itd.;
- Pomoć u pronalaženju poslovnih partnera i uspostavljanju poslovne saradnje.

Cilj Programske linije za pružanje mentoring usluga je besplatna nefinansijska podrška za mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnike koji se bave proizvodnjom ili pružanjem usluga.

Metodologija usluge mentoringa jasno definiše sve korake i aktivnosti u realizaciji mentoringa (upravljanje šemom, rad na terenu, broj posjeta, aktivnosti u okviru svake posjete, vrijeme predviđeno za pripremu plana i izvještavanje) i to kroz vodiče: Vodič za mentoring za početnike i Vodič za mentoring zrelih preduzeća.

Korisnici

Usluga mentoringa je besplatna za odabrane korisnike mentoring usluga koji su zadovoljili uslove i kriterijume definisane Javnim pozivom.

Zainteresovani kandidati podnose prijave u dvije kategorije:

- Novoosnovani privredni subjekti - ne stariji od 3 godine od dana objavljivanja Javnog poziva;
- Postojeći privredni subjekti - koji posluju duže od 3 godine od dana objavljivanja Javnog poziva;

Pravo učešća na Javnom pozivu imaju registrovana mikro, mala i srednja preduzeća, kao i preduzetnici u skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Službeni list Republike Crne Gore", broj 06/02, „Službeni list Crne Gore“ br. 17/07, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11) i Uredbom o

bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Sl. list CG, br. 27/10, 34/11 i 16/14) koja:

- imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- redovno izmiruju poreze i doprinose;
- nijesu imala gubitke u poslednjoj godini poslovanja (za privredne subjekte koji posluju duže od 3 godine od dana objavljivanja Javnog poziva);

Programskom linijom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: trgovina, industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti, odnje i prodaje vojne opreme ili usluga; itd.

Opravdani troškovi

Troškovi mentoring (konsultantskih) usluga spoljnih mentora.

Prije početka sprovođenja mentoring usluge, mentori potpisuju ugovor o pružanju mentoring usluge sa Ministarstvom ekonomije kojim se definišu međusobna prava i obaveze između dvije ugovorne strane. Takođe, Ugovorom se definišu i rokovi do kada mentor mora da završi ugovorenu obavezu-pružanje mentoring usluge, kao i do kada da dostavi finalni izvještaj o završetku iste.

Cijena mentoring sata iznosi 15,5 eura (bruto iznos), i obračunava se mentoru koji sprovodi mentoring usluge u periodu od 4-6 mjeseci u zavisnosti da li se radi o postojećem ili novoosnovanom preduzeću za pruženih 25 odnosno 50 sati rada.

Ukoliko korisnici mentoring usluga negativno ocijene sprovedeni mentoring proces i dodijeljenog mentora, Komisija zadržava pravo da umanjí iznos sredstava za isplatu mentoru, koji je definisan potpisanim ugovorom, shodno dodijeljenom broju sati za tog korisnika mentoring usluge.

Intenzitet pomoći

Maksimalni intezitet pomoći po ovoj programskoj liniji iznosi do 100% konsultanstskih usluga, u skladu sa pravilima za pomoći malih vrijednosti (*de minimis*) pravilima, odnosno pomoć dodijeljena jednom privrednom društvu tokom perioda od tri fiskalne godine ne smije preći iznos od 200.000,00 eura.

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume Prilog 4a – Uredba Komisije (EU), br 1407/2013 od 18. Decembra 2013. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) (32013R1407, SL L 352, 24.12.2016, str. 1-8), Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15 i 38/15).

8. Programska linija za razvoj preduzetništva

Opšti cilj programske linije je da je da kroz podršku otvaranju novih mikro, malih i srednjih privrednih, kao i podsticanje otvaranja novih radnih mjesta, omogući unapređenje efikasnosti i institucionalne podrške njihovom poslovanju i razvoju.

Paket podrške obuhvata: realizaciju besplatnih obuka, tehničku podršku za izradu biznis plana i obezbjeđenje kreditnih sredstava po povoljnim uslovima.

Osnovi cilj programa je podrška razvoju preduzetništva kroz osnivanje novih i podsticanje daljeg rasta postojećih malih i srednjih preduzeća.

Specifični ciljevi:

- otvaranje novih radnih mjesta kroz podsticanje preduzetništva i započinjanja sopstvenog biznisa;
- animiranje ciljnih grupa – mladih ljudi, žena, studenata, lica sa invaliditetom, itd. da sudbinu "uzmu u svoje ruke" i posvete se biznisu;
- stimulisanje inovativnosti i kreativnosti mladih;
- podsticanje daljeg rasta postojećih MSP.

Investiciono razvojni fond Crne Gore AD, u saradnji sa Ministarstvom ekonomije – Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima, realizuje nefinansijsku i finansijsku podršku radi poboljšanja uslova za razvoj preduzetništva u Crnoj Gori.

Korisnici

Pravo učešća u okviru ove programske linije imaju:

Fizička lica koja nemaju registrovan biznis, koja:

- imaju državljanstvo Crne Gore;
- u prethodnih 12 mjeseci nisu imali registrovanu djelatnost ili imali učešće veće od 20% u vlasničkoj strukturi nekog privrednog subjekta;
- da nisu osuđivani prema podacima iz kaznene evidencije.

Preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju najduže do godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva, koja:

- posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- da nisu osuđivani prema podacima iz kaznene evidencije.

Opravdani troškovi

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u materijalnu imovinu (građevinske objekte, opremu i uređaje, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar i sl.), nematerijalnu imovinu (razvoj proizvoda ili usluga, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize, i sl.) i obrtna sredstva.

- IRF CG A.D. može finansirati **najviše do 70%** vrijednosti ukupne investicije.
- Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu do 25% vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu.
- Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30% ukupnog iznosa kredita.

Sopstveno učešće može biti u novcu, objektima, postrojenjima, mašinama i opremi, koja se priznaju ukoliko su u sopstvenom vlasništvu.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- Dijelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;

- Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa s javnošću;
- Kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira;
- Benzinske pumpe;
- Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- Prodajni auto saloni;
- Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- Bankarstvo i osiguranje;
- Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti,
- Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

9. Uredba o biznis zonama

Biznis zona predstavlja jedinstven entitet na području lokalne samouprave, dijelom ili u potpunosti infrastrukturno opremljen, a koji potencijalnim investitorima pored zajedničkog prostora i infrastrukture pruža dodatne poreske i administrativne olakšice sa državnog i lokalnog nivoa.

Uredbom je predviđen niz olakšica i povoljnosti koje su donijele jedinice lokalne samouprave pojedinačnim odlukama za privredne subjekte koji registruju svoje poslovanje u biznis zoni, u skladu sa zakonima koji tretiraju ovu oblast.

Članom 15 Uredbe o biznis zonama predviđene su olakšice:

Za lica zaposlena u biznis zoni korisnik biznis zone ne plaća:

- 1) doprinose za obavezno socijalno osiguranje na zarade (doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, doprinos za zdravstveno osiguranje, doprinos za osiguranje od nezaposlenosti) i doprinosa za Fond rada;
- 2) porez na dohodak fizičkih lica.

Visina olakšica iz stava 1 ovog člana, ne može da prelazi maksimalni dozvoljeni intenzitet pomoći od 60% za srednja, odnosno 70% za mala privredna društva, u skladu sa propisima kojima se uređuje državna pomoć.

Korisnik biznis zone može da koristi olakšice iz stava 1 ovog člana, najduže pet godina od dana zapošljavanja lica u biznis zoni.

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume iz Priloga 1a - Smjernice o regionalnoj državnoj pomoći za 2014-2020 (52013XC0723(03), SL C 209, 23.7.2013, str. 1-45) Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 2/15, 38/15 i 20/16).

10. Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga

Da bi preduzeća bila u prilici da „uđu“ na međunarodno tržište i da se na njemu pozicioniraju, neophodno je da budu konkurentni na lokalnom tržištu, da brzo usvajaju nove tehnologije, da imaju ubrzan ciklus proizvodnje, kvalitetne proizvode, da budu fleksibilni u promjeni djelatnosti preduzeća, da poznaju druga tržišta i karakteristike njihove tražnje.

Upravo je plasman proizvoda i usluga jedan od najvećih izazova za proizvođače u uslovima sve jače konkurencije na otvorenom tržištu. Dio proizvođača uspijeva da svoje proizvode plasira kroz trgovinu, a značajan broj, naročito manjih proizvođača koji proizvode kvalitetne, tradicionalne i specifične proizvode, pronalazi druge načine da dođu do potrošača.

Cilj ove programske linije jeste afirmacija privrede i unapređenje konkurentnosti proizvoda i usluga na lokalnom tržištu što će doprinijeti razvoju proizvodnje, novim investicijama, otvaranju novih radnih mjesta, smanjenju uvoza, ekonomskom i društvenom razvoju Crne Gore.

Programska linija se fokusira na institucionalnu kampanju koja treba da promoviše potencijale Crne Gore, proizvode i usluge, kao i proizvođače, kroz institucionalne kampanje: “Kupujmo domaće”, “Dobro iz Crne Gore”, proizvode sa geografskim porijeklom, inovativne usluge, i slično.

Sredstva po ovoj programskoj liniji će se dodijeljivati u skladu sa **de minimis pravilima državne pomoći**, odnosno pomoć dodijeljena jednom privrednom društvu tokom perioda od tri fiskalne godine ne smije preći iznos od 200.000,00 eura.

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume Prilog 4a – Uredba Komisije (EU), br 1407/2013 od 18. Decembra 2013. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) (32013R1407, SL L 352, 24.12.2016, str. 1-8), Pravilnika o listi pravila državne pomoći (“Sl.list Crne Gore” br. 35/14, 02/15 i 38/15).

CILJEVI PROGRAMA

Opšti cilj Programa je razvoj privrednih subjekata i povećanje njihove konkurentnosti. Program će, kroz 10 programskih linija, definisati aktivnosti i mjere za realizaciju finansijske i nefinansijske podrške potencijalnim i postojećim preduzetnicima, mikro, malim, srednjim i velikim preduzećima, kao i klasterima u cilju povećanja konkurentnosti na nacionalnom i međunarodnom tržištu, unapređenja razvojnih i biznis performansi, modernizacije industrije, razvoja inovativnih potencijala, afirmacije preduzetništva i zanatstva, i implementaciji međunarodnih standarda u oblasti unapređenja proizvoda, poslovnih procesa, metoda, tehnika, strategija upravljanja i marketinga.

Takođe, sveukupno povoljniji poslovni ambijent će podsticanjem domaćih i stranih investicija u svim područjima Crne Gore doprinijeti, stimulisanju kreativnosti, jačanju prepoznatljivosti crnogorskih proizvoda i usluga, kao i njihovog boljeg pozicioniranja na tržištu i omogućiti otvaranje novih radnih mjesta, čime se doprinosi privrednom i regionalnom razvoju Crne Gore.

Navedeni Program i mjere finansijske i nefinansijske podrške se ne odnose na korisnike Programa ekonomskog državljanstva, kao i na preduzeća koja se nalaze u reprogramu dospjelog poreskog duga.

NAČIN SPROVOĐENJA PROGRAMA

Nakon usvajanja Programa od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u Programu, odnosno Programskim linijama, koji će pojedinačno definisati uslove i kriterijume za učešće, formulare i potrebnu dokumentaciju.

Javni poziv traje do datuma definisanog pojedinačnim programskim linijama, odnosno do utroška opredijeljenih sredstava, i sadržaće osnovne informacije o Programu, podatke o visini sredstava koja se dodjeljuju, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenja prijave, kao i ostale relevantne informacije.

Popunjeni prijavni formular ili zahtjevi, sa pratećom dokumentacijom (ukoliko pojedinačnom Programskom linijom nije drugačije definisano), predaju se u na arhivu Ministarstva ekonomije ili preporučenom poštom.

Informacije u vezi sa Javnim pozivom, kao i o informativnim događajima će biti objavljene na sajtu Ministarstva ekonomije.

Svaka Programska linija će jasno definisati potrebnu dokumentaciju, opštu i specifičnu, koju je neophodno priložiti.

Administrativnu ocjenu dokumentacije, ispunjenosti uslova i ocjenjivanje po osnovu definisanih kriterijuma, sprovede Komisija koja će se formirati za svaku programsku liniju.

Ministarstvo ekonomije ima pravo da provjeri tačnost navedenih podataka za koje ovlašćeno lice podnosi pismenu izjavu. Po potrebi, Ministarstvo može tražiti i dodatne dokaze o ispunjenosti uslova za učešće u programskim linijama, odnosno Javnom pozivu.

U razmatranje i ocjenjivanje uzeće se prijave koje sadrže potpunu dokumentaciju i ispunjavaju uslove Javnog poziva. Komisija će u skladu sa unaprijed utvrđenim kriterijuma pristupiti ocjenjivanju i vrednovanju podnijetih prijava. U slučajevima potrebe dodatnog pojašnjenja planirane aktivnosti, Komisija može obaviti razgovor sa podnosiocem prijave i konsultantom i/ili posjetiti preduzeće ili angažovati stručnu pomoć.

Monitoring i evaluacija

U svrhu sprovođenja kontrole namjenskog korišćenja sredstava, Ministarstvo ekonomije je ovlašćeno da izvrši provjeru korišćenja odobrenih sredstava obilaskom Korisnika i njegovih poslovnih objekata i uvidom u dokumentaciju na osnovu koje je ostvarena podrška.

Kontrola namjenskog trošenja dodijeljenih sredstava može se vršiti na nivou svake pojedinačne stavke definisanog budžeta odobrenog projekta.

Pojedinačnim programskim linijama podrške se mogu utvrditi i drugi načini praćenja efekata.

Korisnik je u obavezi da, po zahtjevu Ministarstva ekonomije, dostavi izvještaj o efektima pružene finansijske / nefinansijske podrške (povećanje broja zaposlenih, proširenje asortimana, povećanje obima i vrijednosti prometa, poboljšanje plasmana na inostrana tržišta, i sl.), definisanih pojedinačnim programskim linijama.

Ministarstvo ekonomije će Vladi Crne Gore dostaviti izvještaj o realizaciji Programa koji sadrži i indikatore učinka sprovođenja programa, procenat i broj podržanih preduzeća, kao i ukupni iznosi opredijeljenih sredstava, kao i preporuke za dalje unapređenje programa.

Takođe, Ministarstvo ekonomije će Agenciji dostavljati podatke i izvještaj o realizaciji Programa u skladu sa obavezama o godišnjem izvještavanju o dodijeljenoj državnoj pomoći, ali i prije, na zahtjev Agencije.

TRAJANJE I IZVORI FINANSIRANJA

Period u kojem se planira realizacija Programa je godinu dana, odnosno u toku 2019. godine.

Izvor finansiranja je Budžet Crne Gore.

VISINA DRŽAVNE POMOĆI

Ukupna planirana sredstva za realizaciju Programa su 1.633.000,00 eura u 2019. godini. dok su pojedinačni iznosi, kao i način i dinamika dodjele podrške definisani pojedinačnim programskim linijama.

PRAVNA PODLOGA

- Zakon o regionalnom razvoju Crne Gore, ("Sl. list CG", br. 20/11, 26/11 i 20/15);
- Program ekonomskih reformi za period 2018 – 2020
- Pravci razvoja Crne Gore 2018-2021
- Industrijska politika Crne Gore do kraja 2020
- Strategija razvoja prerađivačke industrije Crne Gore 2014-2018. godine
- Strategija regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020. godina
- Strategija inovativne djelatnosti 2016-2020. Godine
- Strategija naučnoistraživačke djelatnosti 2017-2021
- Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2015-2020
- Strategija razvoja MMSP 2018-2022
- Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030
- Pravilnik o utvrđivanju stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave („ Službeni list Crne Gore“, br. 82/16)

OBLIK POMOĆI

Pomoć se dodjeljuje u obliku subvencije, refundacije opravdanih troškova, kreditnih aranžmana kod IRF-a, fiskalnih olakšica.

KORISNICI

Pravo učešća u Programu imaju mikro, mala, srednja i velika privredna društva u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni. list RCG", br. 06/02, 36/11), Zakonom o računovodstvu ("Sl. list CG", br. 52/16) i Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Sl. list CG", br. 27/10, 34/11 i 16/14).

KUMULACIJA

Državna pomoć po ovom programu može se kumulirati za pokriće navedenih opravdanih troškova sa sredstvima drugih davalaca državne pomoći, ali sa tim da zajedno ne smiju preći maksimalnu dozvoljeni intenzitet državne pomoći.

Intenzitet pomoći, kod svih programskih linija je posebno definisan. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Ministarstvo ekonomije će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

POSTOJANJE POMOĆI

Agencija je ustanovila da su sredstva za finansiranje ovog Programa državna pomoć jer se radi o **javnim sredstvima**, koja se korisnicima isplaćuju iz budžeta Ministarstva ekonomije za 2019. godinu. Programom se **favorizuju** preduzetnici, mala, srednja i velika privredna društva. Program je **selektivan** jer se subvencije dodjeljuju određenim preduzetnicima, malim, srednjim i velikim privrednim društvima i na taj način utiče se na ravnotežu na tržištu što bi potencijalno moglo da dovede do **narušavanja konkurencije**.

ZAKONITOST POMOĆI

Ministarstvo ekonomije (davalac državne pomoći) je podnošenjem ovog Programa prije njegove realizacije ispunilo svoje obaveze iz člana 12 Zakona.

Imajući u vidu navedeno odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema ovog rješenja.

ČLAN SAVJETA
Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA
Miodrag Vujović